

za ceno pridelkov, da se ne izkoriščajo z njimi bogati in zviti spekulanti.

Dača je lahko za kmeta nižja, toda poslanci ali vlada mora skrbeti, da se potem od drugod pokrijejo stroški države. Kmečki poslanci zato lahko zahtevajo, da se naloži večja dača bogatim kapitalistom, ki sede na svojem denarju, ne da bi kaj ali veliko dali od svojih obresti za državne stroške. Seveda pri tem kmečki poslanci ne dobijo lahko večine, ker so si bogataši poskrbeli, da imajo dosti svojih poslancev. Tu treba zahtevati za kmečko ljudstvo več poslancev. Pa že zdaj bi imeli poslanci, ki zastopajo poljedelce, precejšno moč, ako bi bili edini v držav. zboru in ne bi bili ločeni po narodnostih ali drugih ozirih. Zato bo naše društvo za zjedinenje poljedelskih zastopnikov, naj si bo ta Nemeč, Čeh ali Poljak itd. S tem naše društvo pokaže, da ne sovražimo nobene narodnosti, tudi Nemecev ne, kar nam nemškutarji očitajo.

Ali v drugem oziru bomo odbijali z vso skrajno odločnostjo vsak napad na našo narodnost. To je zlasti zdaj potrebno, ko hočejo »lerpajbi« ptujskih kramarjev izdati svoj narod, dasi pravijo in dajejo pred cerkvijo oznanjati, da niso nemčurji. Ravno to je nevarno za naš narodni obstoj, ker ti potuhnjenci pravijo, da so Slovenci. Ravno tako pravijo Mažaroni s svojim bivšim Hedervaryjem - vsepokvarijem, da so Hrvati ter nazivljajo svojo stranko »narodno stranko«. In ravno tako je nasvetoval zdaj nemški listič v Celju, »Deutsche Wacht«, rekoč, naj se ljudje okoli »Štajerca« imenujejo »slovenska ljudska stranka«.

Takim Slovencem bomo skušali s pomočjo narodno probujene mladine do dobra posvetiti, da bo prišel naroden plevel tje, kamor spada, na gnoj. Kar se pa tiče te »ljudske« stranke, pa omenimo, da ima v našem narečju beseda ljudski (ludski) pomen tuj; ta ljudska stranka bo torej za nas tuja ali ptuja ali ptujka stranka, kar je v resnici.

Končno še omenimo, da bo novo društvo imelo na čelu tudi ime katoliško. Mi ne bomo poznali nikake omahljivosti, ne v gospodarskem, ne v narodnem oziru, a tudi v verskem oziru ostanemo »mož jeklen«. »Štajerčevi« »lerpajbi« nimajo drugega dela, kakor zbadati duhovnike in smešiti vero. Ako je kateri duhovnik nevreden v svojem poklicu, naj se obsodi, ako v politiki dobro ne dela, naj se obsodi, ako v gospodarskem oziru kmetu dobro ne svetuje, naj se obsodi. Toda pri tem nam mora sveta ostati katoliška cerkev, ne smejo se smešiti njene naredbe in njeni služabniki kot taki. Mi ostanemo pri veri očetov; naj drugi iščejo novih ver, mi

imamo drugih skrbi dovolj; toda v verskem oziru hočemo imeti mir vesti, ki ga zadobimo v naši sveti veri, po kateri hočemo živeti, z njeno tolažbo se boriti v tem življenju, da bomo smeli pričakovati lepšega življenja onkraj groba.

To so vodilne misli, s katerimi bomo skušali zadostiti novim potrebam in novemu času, da si ohrani Mursko polje svojo staro slavo in ne pride v last ohojemu tujcu, ki vzdiguje že mogočno svojo glavo na obeh koncih Murskega polja. Svoj sedež bo imelo novo društvo v središču Murskega polja, pri Sv. Križu, kjer so prvi narodni mučeniki, ki so bili kaznovani zato, da so zadali orehovskemu Vračku prvi udarec, ko so ga v Bučevcih posadili iz zborovalne sobe na cesto.

»Štajerc« nam veliko škoduje, a nekaj nam tudi koristi; on nam je ustanovil list »Naš Dom« s 16.000 naročniki, on je pospeševal mladeniško gibanje in povzročil, da se je začel bitič odlošilen gospodarski in narodni boj na vsej črti. Odpor proti delovanju »Štajerca« naj dobi tudi krepek odmev v novem društvu; in novi narodni ogenj, ki se opazuje po celem slovenskem Štajerju, bodisi pri naših slovenskih listih mariborskih in celjski »Domovini«, bodisi pri narodnih govornikih, starejših in novih, ta ogenj naj vsplamti tudi v novem društvu, da bomo našemu narodnemu nasprotniku lahko rekli: Mi vstajamo, a vas je strah!

Politični ogled.

Mladeniške družbe na Nemškem. Na Nemškem je sedaj kakih 800 do 900 mladeniških družb, ki imajo kakih 150.000 do 200.000 članov. Vsi predsedniki mladeniških družb ene škofije imajo svojega škofijskega voditelja, kateri skrbi, da se taka društva, enkrat ustanovljena, tudi dobro vodijo. Katoliški izobraženci, odvetniki, zdravniki, uradniki, vedno bolj spoznavajo splošno korist teh društev in tudi kažejo voljo pri njih sodelovati ter jih podpirati s svetom in dejanjem v korist mladini. Pri nas je seveda drugače, kajti glasilo celjskih prvakov je že začelo, četudi še prikrito, nasprotovati mladeniškemu gibanju.

Grof Khuen Hedervary je na Ogrskem že dogospodaril. Njegov prijatelj, reski guverner Szapary, je z denarjem hotel podkupiti obstrukcijo v ogrskem držav. zboru. To je prišlo na svetlo in srd obstrukcije se je s podvojeno silo obrnil proti Khuenu. Ta je uvidel, da je postal nemogoč in izročil je

cesarju ostavko celega kabineta, katera je bila tudi sprejeta.

Splošna vstaja v Makedoniji. Osrednji ustaški odbor je sklenil dne 2. avg., da se začne v okraju Monastir splošna ustaja. V ta namen se trgajo brzozjavne žice, se porirajo mostovi ter pokončavajo žetve na polju, da bo prebivalstvo tembolj pripravljeno slediti vstasem v boj.

Politika srbskega kralja. Te dni je imel tajnik srbskega kralja, Nenadovič, ko se je mudil na Dunaju, pogovor z neko politično osebo. Nenadovič je rekel, da novi srbski kralj glede zunanje politike ne pozna zvijač, ampak le odkritosrčnost. Svojo notranjo politiko pa hoče uravnati tako, da se v Srbiji prej ko prej pozabi preteklost. Zaradi dogodkov v Makedoniji se ni bati, da bi prišlo med Srbijo in Bolgarijo do preprirov, ker hoče novi kralj v miru živeti z bratskim bolgarskim narodom. Kraljeve simpatije do vseh Jugoslovanov so temu porok. Z Avstrijo želi novi kralj živeti v prijateljskih odnošajih, nikdar pa ne bode pozabil na hvaležnost, ki jo je dolžna Srbija Rusiji ter na bratske vezi, ki spajajo te dve državi.

Umor ruskega konzula v Monastiru. V soboto zjutraj se je vračal ruski konzul Roskowsky s sprehoda v mesto Monastir. Ko je šel mimo turške straže, ki je bila nastavljena pri uhodu v mesto, zapazil je, da ga vojak, ki je bil na straži, grdo gleda. Roskowsky se je približal vojaku ter ga vprašal, zakaj ga ne pozdravi, t. j. zakaj mu ne izkaže pristojne mu časti. Vojak pa, mesto da bi kaj odgovoril, pomeri s puško na konzula ter ga ustrelil. Roskowsky je ostal takoj mrtev. Torej vedno lepše! Ako pojde to tako dalje, postreljali bodo turški vojaki vse ruske konzule na Balkanu. In Rusija naj bi k vsemu temu držala roke križem in molčala? Seveda so začeli Rusiji sovražni listi turškega vojaka opravičevati s tem, da pišejo, da je konzul Roskowsky na očividni način podpiral ustajo v monastirskem vilajetu, ki je postala zadnje dni splošna in ki se je razširila tudi na solumski vilajet.

Dopisi.

Iz Cirkove. Ptujski »Štajerc«, po domače »giftna krotka« je zares list, v katerem lahko vsak neumnež prodaja svojo budalost. Tudi neki dopisun iz Cirkove se je začel posluževati te redke priložnosti. Tako je v predzadnji številki »Štajerca« ta dopisun (ki ga pa dobro poznamo) zopet napadel našega gospoda kaplana. Nimam namena zagovarjati

uboge kočarice. Prosi tudi pri Bogu za njega, da se poboljša in začne drugače živeti. Kajti on povzročuje s svojim življenjem svojim dobrim starišem mnogo žalosti in skrbi. Saj veš, da njegovo srce ni slabo, samo lahko-mišljen je, nekoliko prevzetan in preveč razposajen. Ljuba mati, ti, ki vidiš v moje srce, veš, da mislim — Vršnikovega Dragomira.

Ta trenutek zasliši deklica pri vratih šum. Prestrašena obrne glavo in vsklikne: »Moj Bog, če je kdo poslušal, kar sem govorila!« Hitro skoči kvisku ter hiti h cerkvenimi vrati. Toda zunaj ni bilo žive duše, čeravno je gledala skrbno na vse strani.

»Gotovo sem se motila«, oddahne si deklica. »Ljubo bi mi ne bilo, če bi bil kdo slišal.«

Vrne se torej nazaj v kapelo ter se po kratki molitvi napoti proti domu. Solnce se je že bližalo proti zatonu, ko se je bližala domači hišici. Že pri durih sliši vsklikne veselja. »Kaj se je le pripetilo«, misli si deklica ter stopi hitro v sobo. Pa kakor okamenela obstoji. Mati je sedela s sklenjenimi rokami pri mizi ter zrla s smehljajočim obrazom na mizo, kjer so ležali zlati in srebrnjaki. »O sveta Mati božja«, je šepetala, »kako se to sveti in blišči! Človek bi kar pamet zgubil; Jelica, poglej! To nama je poslala Marija! Tvoja molitev je bila vendar uslišana! Od

samega veselja se mi kar moti v glavi!«

»Za božjo voljo, mati!« zakliče zdaj deklica, »kje ste pa dobili toliko denarja?«

»Mati božja«, je odgovorila starka, »Mati božja je vrgla denar skozi okno. Jeli, ti se čudiš? Je pa tudi čudež! Ko sem tako sedela pri oknu in prav pridno molila rožni venec, mi pade nakrat tale mošnja v krilo. Tako sem se prestrašila, da se nisem mogla niti ganiti. Ko sem si nekoliko opomogla, sem odprla mošnjo in iz nje so padli ti-le zlati in srebrnjaki — cel kup! Kolikor hitro sem le mogla, sem vstala in šla k oknu, da vidim, kdo mi je vrgel denar. Toda nikjer ni bilo ne duha ne sluha o kakem živem bitju. Pa saj tudi živemu človeku ne bo prišlo na misel, da bi šel tujim ljudem metat denar skozi okno. Človeku ne bo kaj takega v glavo padlo! Mati božja je bila, ona nama je pomagala iz revščine.«

S sklenjenimi rokami vsedla se je Jelica na klop rekoč: »To je veliko denarja! Krivičen mislim da ne bo...«

»Kaj ti v glavo ne pade!« se zavzame mati, »krivičen denar?« Misliš, da je kakšen tat to storil! Le brez skrbi bodi! In od kakšnega hudobnega sovražnika tudi ni! Tak človek ne bo tako radodaren. Za vse slučaje sem pa poškopila denar z blagoslovljeno vodo in križ naredila čezenj. Denar obdržim,

ti pravim, kajti Bog nama ga je namenil. Rabim ga pa tudi! Saj je več kakor sto goldinarjev. Zdaj pa že lahko posljem po zdravnika. Danes je sicer že prepozno, da bi šla v mesto, pa jutri za rano se odpraviš. Mogoče, da ne bo preveč računal, ko bo de videl, da sem uboga. Zdaj pa hitro skuhaj večerjo, potem pa moliva rožni venec na čast Mariji, ki je naju uslišala. Danes greš kmalu spat, da se jutri zgodaj podaš na pot. Ne vem, tako lahko mi je pri srcu. Zdi se mi, da sem že na pol zdrava.«

Drugo jutro, ko se je mislila Jelica ravno-kar napotiti v mesto, se pripelje po cesti kočija ter postoji pred hišo. Iz kočije skoči črno oblečen gospod ter se poda naravnost v hišo. Ne da bi potrkal, stopi v sobo.

»Dobro jutro! Ali ste vi vdova Poljančeva?« vpraša starko, ki ga je gledala z odprtimi usti. »Jaz sem zdravnik iz mesta. Prišel sem gledat, kaj je z vašo nogo. Pokažite!«

Starka je bila od samega presenečenja popolnoma zmedena. »Kako je to mogoče?« vsklikne slednjič. »Ravno sem hotela poslati hčerko po vas! Prosim, gospod doktor, povejte mi, kdo vas je k meni poslal?«

(Dalje sledi.)